

An Coimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre
Workplace Relations Commission

Darba attiecību komisija - Zvērestu un apliecinājumu vadlīnijas - 2021. gada jūlijs

1 Aktualitāte:

- 1.1 Lietā starp *Zalewski un Tiesas amatpersonu u.c.* (*Zalewski v. Adjudication Officer & Ors*)¹ Augstākā tiesa vienbalsīgi nolēma, ka tas, ka nav noteikts, ka tiesvedības amatpersonai būtu jāpārvalda zvērests vai apliecinājums, un nav iespēju sodīt par nepatiesu liecību sniegšanu, ir pretrunā Īrijas Konstitūcijai. Lai novērstu šos trūkumus, vēlāk tika ieviests 2021. gada Likums² par darba attiecībām (dažādi noteikumi). Kopā ar 1967. gada Likumu par atlaišanu un 2015. gada likumu par darba attiecībām 2021. gada Likums par darba attiecībām (dažādi noteikumi)² nosaka dažādus jautājumus, kas saistīti ar nolēmumu veikšanu Darba attiecību komisijā. Šīs vadlīnijas ir paredzētas, lai papildinātu iepriekšminētos tiesību aktus, bet neaizstātu tos. Konflikta gadījumā tiesību aktiem ir prioritāte pār šīm vadlīnijām.
- 1.2 Šīs vadlīnijas attiecas tikai uz spriedumiem, kas saistīti ar tiesvedību, nevis uz strīdiem, kas iesniegti DAK, saskaņā ar 1969. gada likumu par darba attiecībām.

2 Definīcijas:

- 2.1 Šajās vadlīnijās tiek lietoti sekojoši termini ar šādu nozīmi:

“**Sūdzība**” nozīmē sūdzību, kas nodota izskatīšanai WRC saskaņā ar 2015. gada Likuma par darba vietām 41. pantu vai ar to saistītajiem tiesību aktiem.

“**Tiesas amatpersona**” nozīmē personu, kas iecelta saskaņā ar 2015. gada Likuma par darba attiecībām 40. pantu.

“**Liecinieks**” ir persona, kas sniedz liecību, tostarp ar zvērestu vai apliecinājumu, Darba attiecību komisijā.

“**DAK**” nozīmē Darba attiecību komisija.

3 Informācija lieciniekiem:

¹ [2021] IESC 24.

² Grozot cita starpā 2015. gada Likumu par darba attiecībām; 1967. gada Likumu par atlaišanas maksājumiem; 1977. gada Likumu par negodīgu atlaišanu; 1984. gada Likumu par darbinieku aizsardzību (darba devēju maksātspēja); 1998. gada Likumu par vienlīdzību nodarbinātībā; un 2000. gada Likums par vienādu statusu.

3.1 Tālāk sniegtā informācija palīdz lieciniekiem zināt, kas viņus sagaida, un veikt visus nepieciešamos pasākumus pirms noklausīšanās:

- (a) Lieciniekiem savlaicīgi jāierodas vai jāpiesakās iepļānotai tiesas sēdei;
- (b) ierodoties uz fizisku noklausīšanos, viņiem jāierodas reģistratūrā, nevis jārūnā ar citiem lieciniekiem par lietu pirms tiesas sēdes vai tās laikā;
- (c) attālinātas noklausīšanās gadījumā viņiem vajadzētu iepazīstināt sevi ar tiesas amatpersonu un nerunāt ar citiem lieciniekiem par lietu pirms tiesas sēdes vai tās laikā;
- (d) viņiem iepriekš jāinformē DAK, ja viņiem ir nepieciešams tulks;
- (e) viņiem var likt teikt zvērestu vai apliecinājumu, un viņiem jāinformē DAK, ja viņi vēlas izmantot savu svēto grāmatu vai svēto grāmatu, kas nav Vecā Derība, Jaunā Derība vai Korāns;
- (f) ja noklausīšanās notiek attālināti, lieciniekam ir jābūt sagatavotai savai svētajai grāmatai vietā, no kuras viņš piedalās sēdē, vai arī viņš var atsaukties uz atbilstošu e-grāmatu;
- (g) viņiem jāinformē WRC par jebkādām citām īpašām prasībām vai vajadzībām, kas varētu būt saistītas ar liecinieka apmeklējumu; un
- (h) visām prasībām attiecībā uz mutisko tulkošanu, zvērestu vai īpašām prasībām jāpaziņo DAK 10 darba dienas pirms tiesas datuma.

4 Pirms liecinieka nopratināšanas uzsākšanas:

4.1 Pirms liecinieka nopratināšanas uzsākšanas tiesas amatpersona var:

- (a) iepazīstināt ar sevi un izskaidrot lieciniekam, kā notiks viņa iztaujāšana;
- (b) paskaidrot lieciniekam, ka viņam ir jādod zvērests vai apliecība pušu priekšā, pirms viņi sniedz pierādījumus (sīkāku informāciju skatīt zemāk);
- (c) pārlicināties, ka liecinieks saprot, ka gadījumā, ja viņam ir problēmas runāt vai sazināties angļu valodā, izmantojot piešķirto tulku, viņam par to jāinformē tiesas amatpersona;
- (d) informēt liecinieku, ka viņš var veltīt laiku, lai atbildētu uz jautājumu, un ka viņam jāinformē tiesas amatpersona, ja viņš nesaprot kādu jautājumu;
- (e) paskaidrot lieciniekam, ka ir iespējams paņemt pārtraukumu, un, ja tas kādu iemeslu dēļ prasa pārtraukumu, par to jāinformē tiesas amatpersona; un
- (f) atgādināt lieciniekiem, kuri tiek nopratināti, un procesā ir pārtraukums, ka viņiem nav atļauts apspriest savus pierādījumus ar savu pārstāvi vai kādu citu personu pirms tiesas sēdes atkārtotas sasaukšanas.

5 Tulki:

- 5.1 Vajadzības gadījumā lieciniekam jānodrošina tulks, kurš spēj nodrošināt atbilstošu saziņu starp liecinieku, tiesas amatpersonu un jebkuru citu tiesas dalībnieku.
- 5.2 Ja rodas bažas par tulka efektivitāti un piemērotību, tiesas amatpersona aptur sprieduma pieņemšanu, lai noskaidrotu šo jautājumu, un, ja nepieciešams, atliek sprieduma pieņemšanu uz vēlāku laiku.
- 5.3 Ja tiesas amatpersona uzklausa vai apstiprina pierādījumus par liecību ar tulka starpniecību, tulks jāsniedz zvērests vai tulka apliecinājums. Atbilstošās zvēresta un apliecinājuma formas ir izklāstītas šo vadlīniju pielikumā. Plašāku informāciju par zvērestiem un apliecinājumiem skatiet nākamajā sadaļā.

6 Zvērests / Apliecinājums:

- 6.1 Tiesas amatpersona var iegūt pierādījumus par zvērestu vai apliecinājumu.³
- 6.2 Bērniem līdz 14 gadu vecumam un personām ar garīgās attīstības traucējumiem, kas vecāki par 14 gadiem, nav jāsniedz zvērests vai apliecinājums.⁴
- 6.3 Zvērests vai apliecinājums ir spēkā, kamēr liecinieks novērtē notikuma svinīgumu un papildu morālo pienākumu runāt patiesību, kas rodas šajā situācijā.
- 6.4 Tiesas amatpersonai jāpaskaidro lieciniekam, ka zvērestam ir reliģiska nozīme un apliecinājumam nav, un ka liecinieka liecības tiks ņemtas vērā vienādi neatkarīgi no tā, vai liecība tiek sniegta ar zvērestu vai apliecinājumu.
- 6.5 Apliecinājumu var iesniegt, ja liecinieks iebilst pret zvēresta nodošanu vai nu tāpēc, ka viņam nav reliģiskas pārliecības, vai tāpēc, ka tas nav savienojams ar viņu reliģisko pārliecību.⁵
- 6.6 Sprieduma amatpersonai jāpaskaidro lieciniekam, ka, zvērot vai nododot apliecinājumu, liecinieks sola teikt patiesību un ka nepatiesu liecību sniegšana pēc tam ir noziedzīgs nodarījums, par ko var sodīt ar brīvības atņemšanu un / vai naudas sodu.

³ 2021. gada Likums par darba attiecībām (dažādi noteikumi), kas groza 2015. gada Likumu par darba attiecībām, 41.12A. 1977. gada Likums par negodīgu atlaišanu, 8. s (14); 1984. gada Likums par darbinieku aizsardzību (darba devēju maksātspēja), s.9 (4A); 1998. gada Likums par vienlīdzību nodarbinātībā, 79. lpp. (8); 2000. gada Likums par vienādu statusu, 25. lpp. (2B); 1990. gada Pensiju likums; un 1967. gada likums par atlaišanas maksājumiem, 39. lpp. (17).

⁴ Bērnu likums, 1997. gads, 28. punkts (1) un s (28) (3) - tas attiecas uz civilprocesiem, kas parasti ietver tiesvedību. 1997. gada Bērnu likuma izpratnē "garīgā invaliditāte" 20. punktā ir precizēta kā "garīga invaliditāte tādā mērā, ka personai pamatoti nav iespējams dzīvot patstāvīgi". Jāņem vērā arī 2000. gada Likums par vienlīdzīgu statusu, ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām un attīstība garīgās spējas tiesību aktos, jo tiek uzsākts atlikušās 2015. gada Likuma par atbalstītu lēmumu pieņemšanu (rīcībspējas) likums.

⁵ 1888.gada zvēresta likums, s.1.

- 6.7 Tiesas amatpersonai jāpaskaidro lieciniekam, ka, ja viņi ietur pārtraukumu vai ja sprieduma pieņemšana tiek atlikta, kamēr viņi sniedz pierādījumus, viņi paliek saistīti ar zvērestu vai apliecinājumu. Tomēr, ja ir pagājais ievērojams laiks, zvērestu vai apliecinājumu var sniegt vēlreiz.
- 6.8 Lai liecinieks sniegtu zvērestu vai apliecinājumu, tiesas amatpersonai jāsniedz lieciniekam formulējums, vai nu nolasot frāzes, kas viņiem jāsaka, vai arī jāsniedz kartīte ar atbilstošu zvērestu vai apliecinājumu, kas lieciniekam būtu jāizlasa. Atbilstošās zvēresta un apliecinājuma formas ir izklāstītas šo vadlīniju pielikumā.
- 6.9 Lieciniekam uz tiesu jāņem līdzī sava svētā grāmata. Tiesā var būt pieejamas Vecās Derības, Jaunās Derības un Korāna kopijas. Dažas svētās grāmatas, piemēram, Korāns, vienmēr jāglabā somā/kastē un tām jāpaliek pārklātām, izņemot gadījumus, kad ar tām rīkojas liecinieks.
- 6.10 Ja tiesa notiek attālināti, lieciniekam ir jābūt sagatavotai savai svētajai grāmatai vietā, no kuras viņš iezvanās, vai arī viņš var atsaukties uz atbilstošu e-grāmatu.⁶

7 Liecinieku nopratināšana:

- 7.1 Liecinieki var sniegt liecības, un viņus var nopratināt.
- 7.2 Tiesas amatpersona var saīsināt liecinieka nopratināšanu, ko viņi uzskata par atkārtotu vai neatbilstošu, un var saīsināt nopratināšanu, kuru viņi uzskata par nomācošu.
- 7.3** Tiesas amatpersona var uzdot jautājumus lieciniekam, lai noskaidrotu nepilnīgu vai neskaidru pierādījumu daļu.

⁶ 2020. gada Civillikuma un krimināltiesību (dažādi noteikumi) 31. panta 1. punkts.

Pielikums - Zvēresta un apliecinājuma formas

Liecinieku zvēresti:

Kristiešu zvērests – zvēr uz Jaunās Derības:

Liecinieks: Es (liecinieka vārds) zvēru pie Visvarenā Dieva, ka mani pierādījumi Darba attiecību komisijai šajā gadījumā būs patiesība, visa patiesība un nekas cits kā patiesība.

Ebreju zvērests – zvēr uz Vecās Derības:

Liecinieks: Es (liecinieka vārds) zvēru pie Visvarenā Dieva, ka mani pierādījumi Darba attiecību komisijai šajā gadījumā būs patiesība, visa patiesība un nekas cits kā patiesība.

Islāmiskais zvērests – zvēr uz Korāna (kas ir apklāts ar audumu):

Liecinieks: Es (liecinieka vārds) zvēru pie Allāha, ka mani pierādījumi Darba attiecību komisijai šajā gadījumā būs patiesība, visa patiesība un nekas cits kā patiesība.

Cits zvērests – zvēr uz svētās grāmatas:

Liecinieks: Es (liecinieka vārds) zvēru pie (dievības vārds), ka mani pierādījumi Darba attiecību komisijai šajā gadījumā būs patiesība, visa patiesība un nekas cits kā patiesība.

Liecinieka apliecinājums:

Liecinieks: Es (liecinieka vārds) svinīgi, sirsnīgi un patiesi paziņoju un apliecinu, ka pierādījumi, ko es sniegšu Darba attiecību komisijai, būs patiesība, visa patiesība un nekas cits kā patiesība.

Tulka zvērests:

Es (vārds) zvēru pie Visvarenā Dieva (vai, ja nepieciešams, nosaucot citu dievību), ka es pēc iespējas labāk un patiesāk tulkošu Darba attiecību komisijai visus jautājumus un lietas, kas no manis tiks prasītas.

Tulka apliecinājums:

Es (vārds) svinīgi paziņoju, ka labi un patiesi tulkošu Darba attiecību komisijai visas lietas un lietas, kas no manis tiek prasītas, cik vien labi spēju un saprotu.

An Athrá:

Moinnaím do Dhia Uilechumhachtach gurb í an fhírinne, an fhírinne ghlan gan tada ach an fhírinne a bheidh i mo chuid fianaise⁷

⁷ Tulkojums: Es zvēru pie Visvarenā Dieva, ka mani pierādījumi tiesai šajā gadījumā būs patiesība, visa patiesība un nekas cits kā patiesība.